

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

SS. Iustini philosophi, Charitonis & socioru[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-43699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-43699)

pam ventum esset, perspecta sanctissimi viri im-
centia liberum eum dimittere voluerunt, sed
ne diutius præclara certaminis sui corona fra-
retur, ipsos hortari & vrgere coepit, vt imper-
perficere. Eccè enim, dicebat, video qui me en-
ctant, vt præparatam à Deo iustitiæ coronam ca-
ti imponant. Hęc dicentem & magnis vocibus
laudantem in flumen proiecerunt, aquisque suffu-
runt. Adeptus est vir sanctus præclaram hanc
tyrij palmam ætatis suæ trigesimo octauo, pro
Idus Aprilis, Valentiniانو & Valente Imperatoribus,
Consulatum gerentibus Modesto & Arriano.

Suffocatur
aquis S.
martyr.

Post hæc sacrũ corpus ab homicidis ex aqua
tractum feris & volucris cæli obiectum fuit.
illæ sceleratorum hominum impietatem dam-
tes tacita quadam reuerentia illud prosecuta
donec clarissimus Dux Iosarinus fide & iustitia
plenus, missis viris fide dignis, e loco barbaro
tissimas reliquias in Romaniam transtulit, & ha-
inde gloriosum fidei fructum preciosissimam sapientiæ
triæ suæ munus in Cappadociam transmisit.

Dux Iosari-
nus reli-
quias eius
cum hono-
re excipit.

MARTYRIVM SS. IVSTINI PH

sophi, Charitonis & sociorum, qui Romæ passim
ex ijs qua partim apud Ioachim Periom
tim apud Metaphrasten. Surius habet Iustini
die, & 3. Id. Iunij. Vndè sibi incertum esse
fit vnus idemq; se in contrariam partem pro-
rem esse ostendit. Sed Baronius vnum & e-
esse declarat, omnemq; difficultatem ex aucto-
S. Epiphaniij tollit. Vixit autem anno Domini
simo quinquagesimo: Antonini Pij duodecimo
quo & passus est. Consulibus Orsua & Prisco.

Iustin
Flan
maxi
in dic
manar
phorum
eam que
ret: eiq
Stoico cu
extremis
gustasse
cum que
tulit. See
cro & cu
auerfatu
reputau
Stoico
repudiaz
thagorij
sapientiæ
lo sermo
num Mus
dedi ser.
rare profe
cum illas
eret. Quo
erens, ani
lem visum
n magno
idua ha
orum do
onfuetud
episse rec
crum cor

Iustinus in vrbe Palestina, cui nomen Neapolis 13 Aprilis, Flania fuit, Prisco Bacchio patre natus, vir fuit Eius patria & parens: maximarum artium disciplinis instructus, & in dicendi artificio admirabilis. Postquam enim humanarum artium studia superasset, voluit philosophorum omnium inter se disciplinas conferre, vt eam quæ veritati maximè consentanea esset, eligeret: eique se totum addiceret. Primo igitur cum Stoico cuidam se erudiendum tradisset, eumque ne extremis quidem labijs, vt dici solet, Dei scientiam gustasse cerneret, eo protinù relicto, ad Peripateticum quendam hominem, acuto sanè ingenio contulit. Sed is cum omnem scientiam turpi nimis lucro & cupiditate pecuniæ meriretur, cum similiter auersatus, ne Philosophi quidem nomine dignum reputauit.

Studet Philosophia Stoicæ.

Peripateticæ.

Stoicorum atque Peripateticorum his de causis repudiatis contempisq; disciplinis, accessit ad Pythagorium quendam clarissimū hominem, magna sapientiæ cognitione præditum: habitoque cum illo sermone, Pythagoreus ex illo quærere cœpit, num Musicæ, Astrologiæque, & Geometriæ operâ dedit. Cumque Iustinus se eas disciplinas ignorare professus esset, eum Pythagoricus ille dimisit, cum illas & laudaret multis, & necessarias esse diceret. Quod Iustinus acerbè admodum, vt par erat, ferens, animo in varias cogitationes distractus, tantum visum est ei Platonicos adire: quod & illi tum in magno erant nomine & gloria, & paulò antè asiduam habuisset cum homine Platonicoꝝ deceptorum doctissimo familiaritatem, ex cuius vsu ac consuetudine haud contemnendos fructus se perdidisse recordabatur. Is autem vehementer illum crum corporis expertium intelligentia excitabat,

Pythagoricæ.

Platonicoꝝ.

Scopus disci-
plinæ Plato-
nicæ.

Segregat se
ab homini-
bus.

Philosophi
antiqui à ve-
ro alieni.

Vera sapien-
tia sine diu-
no munere
obtinere nō
potest.

Iustinus de-
lectatur le-
ctione pro-
phetarum.

Baptizatur.

formarumque, quas illi ideas vocant, cognitio-
num illi erigebat, sic ut ad breue tempus de sa-
tem fore se, & Deum statim visurum esse se-
ret. Hic enim Platonice philosophiæ propo-
est finis. Cùm ita animo constitutus, tandem
quam sò magna tranquillitate ac ocio abunda-
tuisset, hominumque viam declinare, se in bo-
mari vicinum ac propinquū recepit. Ibi homi-
quendam nec opinato offendit, qui illum dispo-
do eò tandem adduxit, ut contemptis philoso-
omnibus, prophetarum libros legere vellet. In
illa eorum fuit de animorū immortalitate, &
norum præmijs malorūque supplicijs dispo-
in qua minutis interrogationibus siue ratio-
ac similitudinibus à Iustino obtinuit, ut veri-
quam à Philosophis visum esse fateretur.
Itaque cùm Iustinus viro illi ex prophetarum
raculis luculenta oratione differenti assensum
coepit multò diligentius viam omnem modo
inquirere quousque sine vilo errore ad sum-
lius boni notitiam perueniret. Tum vir ille
eum ad preces vota que Deo omnipotentis
termessione nuncupanda, utpotè sine cuius
ac munere singulari, nemo ad veram sapientiam
ditum inuenire possit. Quæ cùm dixisset, præ-
terea multa Iustino inculcasset, abije-
postea visus est.
Tum verò illo eius sermone Iustinus re-
animo suo ignem excitari sensit tatum, cum
tum prophetarum virorūque illorum, quos
stus charos haberet, desiderium teneret, se-
staueret hanc vnam philosophiam tutam
lem toto conatu amplecti. Nec multò post
vitalique aqua expiatus Christo nomē dede-

rimumque
sione cert
minis, nec
decereri
libri, quor
sciplinæ
arguit: in
apud Anto
beros Veru
defendit n
verò in ho
sequebatu
sciplina ac
superius i
aprius per
suos exitu
num aliqu
certum. H
constat, Tr
quem cùm
illo percep
cellisse, ut
ret, maiore
retur. Hoc
dem orati
adductū, s
anis qua pe
deiq; profe
propter ma
Scripsit
eruditione
hementi qu
stylum pro
hominum

rimumque deinde pro Christiane religionis defensione certamen suscepit, ut ab ea defendenda nec minis, nec supplicijs ullis nec ipsa denique morte decereri abduci que potuerit. Hoc declarant eius libri, quorum in alijs Iudeos atque gentes, id est, disciplina nostra hostes sententijs refellit atque coarguit: in alijs Christianos eorumque religionem apud Antoninum Pium Imperatorem, eiusque liberos Verum atque Lucium & Senatum Romanum defendit magna dicendi & libertate & copia. Nec vero in hoc tam reprehendendi defendiue studium sequebatur, quam illos ab ingrata Deo vita & disciplina ad gratam deducendi voluntatem: quorum superius illud ita perfecit, ut non alius pleniùs & apertius perfecisse videatur: posterius autem numerosos exitus in multis aut nonnullis habuerit, id est, num aliquos ad Christi religionem deduxerit, incertum. Hoc quidem vnum certè ex ipsius scriptis constat, Tryphonem Iudæum, post eum sermonem, quem cum illo aduersus Iudeos habuit, maxima ex illo percepta voluptate, ita animo constitutum discelisse, ut se ac sodales, si sapiùs vnà disputare liceret, maiore vtilitatem fructumque percepturos fateretur. Hoc etiã verisimile est, Antoninũ Pium, eiusdem orationibus, quas pro nostris dixit & scripsit, adductũ, scripsisse ad Asianos epistolã pro Christianis qua petebat, ne Christiani propter religionis fidei; professione poenas lueret: sed tantũ ut ceteri propter maleficij si q̄ commissent crimẽ puniretur.

Scripsit autem vir sanctus libros multos insigni eruditione refertos, vsusque est dicendi genere vehementi quod ad Philosophorum quã oratorum stylium propius accedit. Cum autem in omne genus hominum qui à nostra & vita & disciplina abhor-

Certamen
eius pro
fide.

Apologias
scripsit ad
Antoninũ
Imperato-
rem.

Trypho Iu-
dæus magnã
ex Iustini dũ
disputatione
voluptatem
percipit.

Multa scri-
psit Iustinus.

rent, acerbū se præstaret, tum in Philosopho-
ximè, quòd illi suo exèplo ac doctrina alios inco-
traria confirmarent, & nostris etiam, quantum
ipfis esset, à fidei synceritate abducerent. In ijs
scitentem quendā & vita & disciplina Cynicū
legisse videtur, in quem acerbitalis suę aculeos
ximè emitteret. Nam & sæpè cum eo de rebu-
cretisque religionis nostrę disputavit, & imper-
eum apud Antoninum Pium publicè argueret
dubitavit. Quod cum veterem Crescentis im-
am, qua Iustini æmulus flagrabat, vehementer
geret; tum ex eo die nūquam eius animus antè
quiescere potuit, quàm eius sanguine & morte
satiaretur.

Iustinus sa-
pienter Cre-
scentem quo-
dam dispu-
tauit.

Vndè vel ab ipso Crescente vel ab aliquo
nefariæ superstitionis propugnatore comprehen-
tandem Iustinus, ad Romanę vrbis Præsidentem Ru-
cum cum alijs insigni pietate viris & foemina
ductus est. Quibus ante tribunal constitutis, Præs-
Iustino dixit: Age esto dijs ipsis obediens & Iu-
ratorijs edictis. Cui Iustinus, Nemo, inquit, me
reprehendi aut condemnari poterit, qui Salutaris
nostri Iesu Christi præceptis obedierit. Tum Ru-
cus Præfectus: In cuiusnam eruditionis ac disci-
plinarum genere versaris. Cui Iustinus: Omnium
disciplinarum genus discere conatus sum, omnium
eruditionem expertus, postremò veræ Christiani-
tatis disciplinæ adhæsi, quamvis illa nō placeat
qui falsæ opinionis errore ducuntur. Tum Ruscus
dixit: Illanè, miserrime, eruditione delectaris
ximè, inquit Iustinus, quoniam recto cum dog-
mate Christianos ipsos sequor. At Præfectus: Qu-
nam est istud dogma? Respondit Iustinus: Recte
dogma, quod Christiani homines cum pietate
uam

Iustinus cō-
prehensus ad
Rustici Præ-
sidē ductus.

uamus, h
rem atqu
strum Iesu
à Prophet
iudex vet
ab illo be
becillis su
Ilius Deita
phetarum
ipsum, que
aduentū m
Quæsiu
conueniret
que conuen
stimas om
litos? Min
norum De
uisibilis sit
fidelibus ac
Agè, inquit
discipulos tu
propè dom
gnomento
tem in vrbe
quam locu
me venire
nam comm
ianus es t
ego sum.
Tunc Præ
uersus: An
ton: Christi
fuit Rustic
Christi fide

uamus, hoc est, vt vnum Deum existimemus factorem atque creatorem omnium, & Dominum nostrum Iesum Christum Dei filium confiteamur, olim à Prophetis prænunciatum, qui & humani generis iudex vterus est, salutis prece, & magister, ijs qui ab illo bene didicerint. Ego quidem, vt homo imbecillis sum, & longè minor quam vt de infinita illius Deitate aliquid magnū dicere possim: Prophetarum munus hoc esse fateor. Illi enim huius ipsius, quem Dei filium esse dixi, in orbem terrarū aduentū multis antea sæculis diuinitus prædixerūt.

Quæsiuit Præfectus, quem in locum Christiani conuenirent. Cui respōdit Iustinus eò vnumquemque conuenire quò vellet ac posset. An, inquit, existimas omnes nos in eundem locum conuenire solitos? Minimè res ita se habet, quoniam Christianorum Deus loco non circumscribitur: sed cum inuisibilis sit, cælum & terram implet, atque vbique à fidelibus adoratur & collaudatur. Tunc Præfectus: Age, inquit, dicas quem in locum cōueniatis, & discipulos tuos congreges. Respondit Iustinus: Ego propè domum Martini cuiusdam ad balneum, cognomento Timeotinum, hætenus mansi. Veni autem in urbem Romam secundò, neque alium quenquam locum, nisi quem dixi cognosco. Ac si quis ad me venire voluit, libens cum illo veritatis doctrinam communicauit: Ergò, inquit Rusticus, Christianus es tu? At Iustinus: Maximè, Christianus ego sum.

Tunc Præfectus eo relicto, ad Charitonem conuersus: An, inquit, & tu Christianus es? cui Chariton: Christianus ego sum, Deo ipso adiuuante. Quæsiuit Rusticus à Charitina muliere, num & ipsa Christi fidem sequeretur. Cui respōdit illa, se quoque,

Chariton
martyr.

Charitina

Euelpistus.

que, Deo dante, Christianam esse. Tunc Rusticus
Euelpistum: Tu verò quisnam es? Qui respon-
Seruus quidem Cæsaris, sed à Christo liberatus
natus, & illius beneficio atque gratia eiusdem

Hierax.

hæc Præfectus quæsiuit ab Hierace, num &
Christianus esset. Cui Hierax: Certè Christus
& ego sum: eundem enim Deum colo atque ad-

Pxon.

stans autem & Pxon dixit: Ego quoque sum
Christianus. Et quisnam, inquit Præfectus, te doc-

Respondit ille: A parentibus bonam hanc com-
onem ego accepi. Post hunc Euelpistus dixit:
go Iustini quidem sermones magna cum volun-
audiebam, sed à parentibus tamen & ipse Chri-

nus esse didici. Tùm Præfectus: Et vbinam pa-
tes tui sunt? In Cappadocia, inquit Euelpi-
Quæsiuit Præfectus & ab Hierace vbinam gen-
esient eius parentes. Cui respondit Hierax: Hæc aud-

Liberianus.

Pater noster Christus est, & mater fides, qua
sum credimus: terreni verò parentes mei
sunt. Cæterùm ego ab Iconio Phryciæ abhuc
huc veni. Quæsiuit Præfectus à Liberiano:
nam & ipse diceret: num Christianus esse
in deos impius? Cui Liberianus voce libera-

**Præses iterū
conuertitur
ad oppugnā-
dum Iusti-
sum.**

stanti: Et ego, inquit, Christianus sum: colo
& adoro solum verum Deum.
Tunc Præfectus rursus ad caput omnium
num conuersus: Audi, inquit, tu qui eloquens
de excellis, & veram te disciplinam tenere
ris: Si à capite ad calcem per totum corpus
lis cæsus fueris, nunquid illius supplicij præ-
in cælo te percepturum existimas? Cui Iusti-

Spero, imò
percepturum
erate Deo
mum vita
Rusticus:
tum est, &
demque an
Nemo, inquit
in errorem
hæc dixit:
eritis, diris
mini, Iusti
mus, prop
cruciatu
tem & fidu
& Saluator
tus mundu
omnes mar
quod vis: n
sacrificamu
Hæc aud
moto sente
talem, secur
que sancti
erum produ
sunt: & in
summarun
corpora su
derunt, coc
sti: cui glo
MARTYR
Christi M
que sum

spero, imò nihil de Christi bonitate dubito, quin
 percipiturus sum, quod ij omnes qui cum fide & pi-
 etate Deo deseruiunt, eiusque gratiam ad extre-
 mum vitæ spiritum illibatam conseruant. Tum
 Rusticus: Veniamus, inquit, ad id quod proposi-
 tum est, & nos vrget. Conuenite simul, & vno co-
 demque animo dijs sacrificate. Ad hæc Iustinus:
 Nemo, inquit, qui rectè sentiat, pietatem deserit, vt
 in errorem atque impietatem labatur. Rusticus ad
 hæc dixit: Nisi iussis nostris sine mora parere volu-
 eritis, diris sine vlla misericordia supplicijs afficie-
 mini. Iustinus autem: Maximè nos in votis habe-
 mus, propter Dominum nostrum Iesum Christum
 cruciatus perpeti ac saluari: hoc enim nobis salu-
 tem & fiduciam conciliabit ante eiusdem Domini
 & Saluatoris nostri terribile illud tribunal, cui to-
 tus mundus diuino iussu assistet. Idem & reliqui
 omnes martyres dixerunt, hoc addentes: Fac citò,
 quod vis: nos enim Christiani sumus: & idolis nõ
 sacrificamus.

Hæc audiens Præfectus animo haud parum com-
 moto sententiam protulit: Vt flagellis cæsi ad capi-
 talem, secundum leges, poenam abducerentur. Ita-
 que sancti martyres Deum collaudantes ad consu-
 etum producti locum, post verbera securi percussi
 sunt: & in Saluatoris confessione martyrium con-
 summarunt. Post hæc quidam fideles clam eorum
 corpora sustulerunt, & in loco idoneo illa condi-
 derunt, cooperatè gratia Domini nostri Iesu Chri-
 sti: cui gloria in secula seculorum. Amen.

MARTYRIVM SS. ET GLORIOSORVM
*Christi Martyrum Carpi, Papyli & sociorum. ex ijs
 que sunt per Metaphrasten.*

Beati

Iustinus pra-
clare respõ-
det Rustico.

Sententia
mortis in
martyres.

Feruntur
securi.